

Назва експоната: «Повернення» («*Revenir*»)

Скульптор: Арло Міре

Датовано: 1721-1722

Матеріал: Ясен, мармур

Зберігається: Музей д'Орсе

Опис: Скульптурна група з п'ятьох дерев'яних пташок у різних позах, на різних етапах підготовки до польоту, поміщена на вузьку мармурову плиту.

Історія створення: Міре, сам собі старанний автобіограф, зберігав щоденники, завдяки яким можна зазирнути в голову митця і в його творчу майстерню. У них Міре ділиться, що на створення цієї скульптури його надихнула статуетка, знайдена на вулицях Парижа взимку 1715 року. Дерев'яну пташку зі зламаним на момент виявлення крилом скульптор відтворив в образі п'ятої пташки (проте з цілим крилом), яка от-от злетить.

Розрахункова вартість: 175 000 доларів

Нью-Йорк
10 березня 2014 року

Дівчина прокидається в чужому ліжку.

Лежить цілком непорушно, намагаючись затамувати час, мов подих у грудях, неначе можна зусиллям волі затримати цокання годинника, затримати пробудження юнака, який лежить поряд, затримати спогад про проведену разом ніч.

Звісно, вона знає, що це неможливо. Знає, що він забуде. Усі вони завжди забувають.

Він не винен — ніхто з них не винен.

Юнак досі спить, і вона дивиться, як повільно здіймаються й опадають його плечі, як кучерявиться темне волосся в нього на зашийку, як тягнуться шрам уздовж ребер. Давно закарбовані в пам'яті деталі.

Звати його Тобі.

Учора ввечері вона йому назвалася іменем Джес. Збрехала, та лише тому, що не може сказати справжнього свого імені: це один з маленьких неприємних нюансів — як кропива серед трави. Невидимі оку колючки, призначення яких — жалити. Що таке людина, якщо не слід, який вона лишає по собі? Дівчина вивчилася ходити між колючого бадилля, але бувають рани неунікненні — спогад, світлина, ім'я.

За останній місяць її звали Клер, Зоя, Мішель, — але два дні тому, коли її звали Ель і вони зачинали поночі кав'ярню після його виступу, Тобі сказав, що він закоханий у дівчину на ім'я Джес — він просто ще її не зустрів.

Отож тепер вона Джес.

Тобі починає ворухитися, і їй до грудей підкочує старий знайомий біль, а Тобі тим часом потягується, перевертається лицем

до неї, проте він ще не прокинувся до кінця, поки що ні. Його обличчя зараз лише за кілька дюймів, вуста розтулені вві сні, чорні кучері затіняють очі, на білій шкірі щік темніють вії.

Одного разу, коли вони гуляли вздовж Сени, морок дражнив дівчину: мовляв, у неї є «типаж», адже більшість її обранців – чоловіків і навіть кількоро жінок – були напрочуд схожі на нього.

Таке саме чорне волосся, такі самі пронизливі очі, такі самі гострі риси.

Але це неправда.

Зрештою, морок має саме таку зовнішність завдяки їй. Це вона йому надала такої форми, вона вирішила, яким його втілити і яким бачити.

– Ти, – сказала вона йому тоді, – забув часи, коли ти був лише тінню і димом?

– Люба, – озвався він тихим грудним голосом, – я був уособленням ночі.

Нині ранок, інше місто, інше століття, яскраве сонячне проміння пробивається крізь фіранки, і Тобі знову ворушиться, випірнюючи зі сну. Дівчина, яку звати – звали – Джес, затамовує подих, намагаючись уявити іншу версію цього дня, у якій він прокидається, бачить її – і все пам'ятає.

У якій він усміхається, гладить її по щоці й каже: «Доброго ранку».

Але цього не станеться, і їй не хочеться бачити порожній погляд, не хочеться спостерігати, як юнак намагається заповнити прогалини в пам'яті, як управно натягує на обличчя маску безтурботності. Дівчина бачила цю виставу багато разів, вивчила її хід напам'ять, тож натомість вона зісковзує з ліжка й босоніж простує у вітальню.

У коридорі кидає погляд на своє віддзеркалення й помічає те, що помічають усі: сім веснянок, розсипані, мов зірки, у неї на носі та щоках.

Її особисте сузір'я.

Нахилившись до дзеркала, вона хукає на скло. Веде пальцем по затуманеній поверхні, силкуючись написати своє ім'я. А-д..

Але не встигає лишити і двох літер, як вони випаровуються. Виною тут не матеріал – немає значення, у який спосіб намагається вона вимовити своє ім'я, розповісти свою історію. Вона все перепробувала: олівець, чорнило, фарбу, кров.

Аделіна.

Адді.

Лярю.

Марно.

Літери розсипаються або блякнуть. Звук завмирає в горлі.

Забравши пальці від дзеркала, вона обертається й оглядає вітальню.

Тобі – музикант, і прикмети його творчості всюди.

В інструментах, прихилених до стіни. У нотних записах, розкиданих на столах: такти напівзабутих мелодій перемішані з переліками покупок і справ на тиждень. Але тут і там відчувається інша рука: на кухонному підвіконні стоять квіти, хоча він не пригадує, коли взяв звичку їх там тримати. Лежить книжка про Рільке, хоча він не пам'ятає, як її купував. Це речі тривкі, на відміну від спогадів.

Тобі завжди вранці прокидається повільно, тож Адді встигає зробити собі чаю, – Тобі його не п'є, але в його шафці з'явилася бляшанка з цейлонським розсипним і коробка з чаєм у шовкових пакетиках. Сувенір з нічного походу в гастроном: юнак і дівчина, тримаючись за руки, блукали між рядів, бо не могли заснути. Во дівчина не хотіла, щоб ця ніч закінчувалася. Не була готова її відпустити.

Адді бере горнятку, вдихає аромат – і з ним здійснюються спогади.

Парку в Лондоні. Тераса в Празі. Чайна в Единбурзі.

Минуле застилає теперішнє, мов шовкове простирadlo.

У Нью-Йорку холодний ранок, вікна туманні від паморозі, тож вона з-за канапи дістає ковдру й загортає в неї плечі. Одну половину канапи займає футляр від гітари, другу – кіт Тобі. Адді сідає на стільчик перед піаніно.

В. С. Шин

НЕЗРИМЕ

ЖИТТЯ

АДА

ПЯРЮ

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

*Війон-сюр-Сарт, Франція
29 липня 1714 року*

Дівчина тікає, рятуючи своє життя.

Літнє повітря пече спину, але нема ні смолоскипів, ні розлюченої юрми – є тільки далекі ліхтарі весільного почту, червонувате сяйво сонця, яке ще пробивається з-за обрію, розливаючись на пагорбах, і дівчина, яка, чіпляючись спідницею за траву, біжить стрімголов до лісу, поки не згасло останнє світло.

Вітер доносить голоси, які гукають її ім'я.

– Аделіно? Аделіно? Аделіно!

Попереду тягнеться її власна тінь – занадто довга й уже розмита по краю, а з волосся падають маленькі білі квіточки, засипаючи землю, мов зорі. Вона лишає по собі ціле сузір'я – майже таке саме, як у неї на щоках.

Сім веснянок. По одній на кожне кохання, якого вона зазнає, – ось як сказала Естель, коли дівчина була ще дівчинкою.

По одній на кожне життя, яке вона проживе.

По одній на кожного бога з тих, що наглядають за нею.

А тепер ці сім цяточок глузують з неї. Обіцянка. Олжа. Не було в дівчини жодного кохання, не прожила вона жодного життя, не зустріла жодного бога, і час її добігає кінця.

Але дівчина не стишує бігу, не озирвається: не хоче бачити життя, яке стоїть позаду, очікуючи на неї. Незрушне, як малюнок. Несхитне, як могила.

Натомість вона тікає.

— А більше не пам'ятаєш? — питає він, гортаючи записник. Вона знову починає награвати, ведучи його по нотах. Він цього не знає, але насправді він працює над цією піснею вже кілька тижнів. Ну, вони працюють.

Разом.

Граючи, вона легенько всміхається. Це трава серед кропиви. Безпечний крок. Нехай Адді не може залишити слід сама, але, якщо буде обережна, може зробити так, що його за неї залишить хтось інший. Нічого конкретного, звісно, але натхнення нечасто таким буває.

Тобі вже взяв гітару, вона балансує в нього на коліні, а він повторює ноти, бурмочучи до себе. Мовляв, це гарно, це не схоже ні на що інше, це вже щось. Припинивши грати, вона підводиться.

— Мені час іти.

Тобі зводить погляд, і мелодія розсипається по струнах.

— Уже? Я ж навіть толком з тобою не познайомився.

— У цьому й річ, — відповідає вона й рушає в спальню зібрати свої речі.

— Але я хочу познайомитися з тобою ближче, — каже Тобі, відкладає гітару й слідком за Адді йде до спальні. Це той момент, коли все здається страшенно несправедливим, єдина мить, коли вона відчуває, що хвиля відчаю от-от накриє її. Адже вона вже багато тижнів витратила, щоб познайомитися з ним ближче. А він змарнував багато годин, забуваючи її. — Не поспішай.

Цю частину вона ненавидить. Не треба було затримуватися. Треба було зникати як з очей, так і з думки, але ж завжди жевріє надія, що цього разу все буде по-іншому, що цього разу вони пам'ятатимуть.

«Я пам'ятаю», — каже морок їй на вухо.

Вона хитає головою, проганяючи цей голос.

— Що за поспіх? — питає Тобі. — Бодай дозволь мені нагодувати тебе сніданком.

Але вона надто втомлена так рано знову починати цю гру, тож натомість бреше, що має справи, і не дозволяє собі